

Koulujen järjestyssäännöt

Sivistyslautakunta 12.08.2025 § 82
493/12.00.00.04/2025

Päätösehdotus Sivistyslautakunta hyväksyy Laukaan koulujen järjestyssääntöjen päivittämisen liitteiden mukaisesti.

Päätös Sivistysjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Eduskunta on 29.4.2025 hyväksynyt lakimuutoksen, joka koskee puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä perusopetuksen oppitunneilla. Laki astuu voimaan 1.8.2025 ja opetuksen järjestäjien tulee päivittää omat järjestyssääntönsä lakimuutoksen mukaisesti elokuun alkuun mennessä. Lakimuutoksen tavoitteena on, että puhelimen häiritsevää käyttöä rajoittavat järjestyssäännöt tuovat oppitunneille työrauhaa sekä edistävät oppilaiden oppimista ja siihen keskittymistä. Perusopetuslaki yhtenäistää puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana kaikissa kouluissa. Aiemmin laissa ei ole säädetty, miten laitteita saa käyttää koulupäivän aikana.

Perusopetuslain 29 § (voimassa 1.8.2025 alkaen) mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Perusopetuslain 29 §:n 4 momentin mukaan oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä.

Perusopetuslain 29 §:n 5 momentin mukaan opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla.

Laki ei siis kiellä puhelinten ja mobiililaitteiden käyttöä esimerkiksi välitunneilla, ruokailussa tai muuna opetuksettomana aikana. Lain mukaan järjestyssäännöissä on kuitenkin määrättävä puhelinten ja mobiililaitteiden käytöstä koulupäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla, jolloin lakimuutos mahdollistaa laitteiden käytön rajoittamisen tai kieltämisen. Opetushallitus on 30.4.2025 antamassaan suosituksessa kehottanut kouluja kieltämään mobiililaitteiden käytön järjestyssäännöissään kokonaan myös ruokailun aikana sekä rajoittamaan tai kieltämään käytön välituntien, siirtymien ja muun opetuksettoman ajan osalta.

Mobiililaitteella tarkoitetaan kannettavaa digitaalista laitetta, joka soveltuu tiedon tai median käsittelyyn tai langattomaan tiedonsiirtoon.

Tällaisia laitteita ovat esimerkiksi matkapuhelin, tabletti, kannettava tietokone tai puettava laite kuten kuulokkeet, kellopuhelin tai älykello.

Perusopetuslaissa tarkoitettu mobiililaitteiden säilytyspaikka voi olla esimerkiksi oppilaan oma laukku, puhelinparkki, lukollinen kaappi tai muu siihen soveltuva paikka, johon oppilaat velvoitettaisiin luovuttamaan mobiililaitteensa.

Järjestyssäännöt ohjaavat kaikkea koulutusta koskevan lainsäädännön nojalla järjestettyä koulujen ja oppilaitosten vuosisuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvää toimintaa.

Perusopetuslain 29 §:n 6 momentin mukaan järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa koko sen ajan, kun oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan. Järjestyssäännöt ovat voimassa myös silloin, kun oppilas on koulussa tai osallistuu koulun järjestämään toimintaan koulun ulkopuolella. Järjestyssääntöjä on noudatettava esimerkiksi luokkaretkillä, leirikouluissa ja työelämään tutustumisjaksoilla.

Perusopetuslain 47 a § mukaan opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista. Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.

Opetuksen järjestäjä päättää, miten osallistaminen toteutetaan. Osallistaminen voi koskea opettajia, oppilaita, muuta henkilökuntaa ja huoltajia. Tärkeää on huomioida oppilaiden ikätaso sekä käyttää käsitteitä, jotka ovat selkeitä ja ymmärrettäviä kaikille. Järjestyssääntöjen pohjalta opettajat voivat yhdessä oppilaiden kanssa laatia myös luokka- tai ryhmäkohtaisia käytänteitä.

Järjestyssääntöjen rikkominen voi johtaa koulun kurinpitokeinojen käyttämiseen. Perusopetuslain 36 §:n mukaan koululla on oikeus puuttua oppilaan käyttäytymiseen kurinpidollisin keinoin, kun oppilas rikkoo koulun sääntöjä, käyttäytyy epäasiallisesti tai laiminlyö velvollisuuksiaan. Järjestyssäännöt sisältävät yleisiä koulussa noudatettavia sääntöjä. Rehtorin ja opettajan tulee puuttua lainsäädännön vastaiseen käyttäytymiseen, vaikkei järjestyssäännöissä asiasta määrättäisi.

Järjestyssääntöjen uudistus Laukaan perusopetuksessa

Laukaan kunnan perusopetuksessa noudatetaan koulukohtaisia järjestyssääntöjä. Lähtökohtana on opetushallituksen malli

järjestyssäännöiksi, joita koulut voivat soveltaa omaan toimintaympäristöönsä ja toimintakulttuuriinsa soveltuviksi. Opettajat voivat lisäksi yhdessä oppilaiden kanssa sopia tarkempia toimintamalleja myös luokkaa tai ryhmää koskien. Säännöt nojaavat toimintaa ohjaaviin lakeihin ja asetuksiin. Rehtorin ja opettajan velvollisuus on puuttua lainvastaiseen käyttäytymiseen, vaikka järjestyssäännöissä ei asiasta erikseen määrättäisikään.

Pääsääntöisesti koulujen järjestyssäännöissä mobiililaitteiden käyttö on rajattu opettajan luvalla tapahtuvaksi, mutta yläkouluilla ei esimerkiksi välituntien ja muiden vapaiden tilanteiden osalta ole tehty rajoituksia niiden valvonnan hankalan järjestämisen takia.

Opetushallitus on 30.4.2025 antanut suosituksen, jonka mukaan koulut kieltäisivät mobiililaitteiden käytön kokonaan myös ruokailun aikana ja rajoittaisivat tai kieltäisivät käytön kokonaan välituntien, siirtymien ja muun opetuksettoman ajan osalta. Laukaan koulujen järjestyssäännöissä mobiililaitteiden käyttö on jo nyt kielletty ilman opettajan lupaa oppituntien aikana. Koulut ovat kukin omalta osaltaan selvittäneet, miten toimisi Opetushallituksen suosituksen mukainen mobiililaitteiden käyttö.

Koulujen henkilökunnan ja rehtoreiden näkemykset mobiililaitteiden käytöstä koulupäivän aikana on selvitetty jo ennen uuden lain voimaantuloa. 10.12.2024 § 125 sivistyslautakunnalle on annettu vastaus valtuustoaloitteeseen kännyköiden kieltämisestä peruskouluissa. Koulujen rehtoreita pyydettiin tekemään selvitys kouluittain siitä, miten järjestyssäännöt rajaavat kännykän käyttöä, ja onko sääntöjä syytä muuttaa tai tehdä lisärajoituksia. Rehtorikokouksessa 6.11.2024 rehtorit totesivat, että kaikkien koulujen olemassa olevat järjestyssäännöt rajaavat kännykän käyttöä koulupäivän aikana riittävästi. Kännykän käyttö ei aiheuta kouluissa tällä hetkellä sellaista laajamittaista toiminnallista haittaa että lisärajoituksia tarvittaisi.

Lisäksi rehtorit linjasivat, että oppilaiden omien mobiililaitteiden tarkoituksenmukainen käyttäminen koulupäivän aikana on perusteltua mm. tiedonhakuun oppimisen tukena ja erilaisten tehtävien tekoon, jossa tarkoituksessa niitä käytetään melko laajasti varsinkin vanhempien ikäluokkien ollessa kyseessä. Oppilaat myös vastaavat useimpiin kyselyihin omilla kännyköillään: Jos oppilaiden ei sallittaisi käyttää tällaisissa tilanteissa omia mobiililaitteitaan, koulun laitteet eivät nykyisellään riittäisi vaan niitä pitäisi hankkia lisää. Näin ollen Laukaan koulujen rehtorit eivät katsoneet tarpeelliseksi muuttaa järjestyssääntöjen kirjauksia oppilaiden omien älylaitteiden käytöstä koulupäivän aikana.

Nyt koulut ovat tarkistaneet järjestyssääntönsä vastaamaan perusopetuslain muutosta, ja esittävät niitä hyväksyttäväksi sivistyslautakunnalle. Koulujen järjestyssäännöt ovat päätöspykälän liitteenä. Järjestyssääntöjen toteutumista ja toimivuutta seurataan ja arvioidaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa syyslukukauden aikana, ja tarvittaessa niitä päivitetään joulukuussa 2025.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Jussi Silpola

Valmistelija

Jussi Silpola, 0400-250743, Ulla Rytönen/Sydän-Laukaan koulu, Sami Varstala/Vihtavuoren koulu, Paula Pöyhönen/Lievestuoreen koulu, Asta Jousmäki/Hietasyrjän koulu, Jaana Kiminkinen/Kuusan koulu, Teemu Hytönen/Kuhaniemen koulu, Marko Samula/Kirkonkylän koulu, Pasi Kinnunen/Vehniän koulu, Mari Lummi-Hiekka/Satavuon koulu, Hannes Heinilä/Leppäveden koulu